Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Тервел

2020 - 2024

Програмата е приета с решение №12 - 161
от протокол №12
от сесия на Общински съвет Тервел, проведена на 18.12.2020г

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ
II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА
III. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ
IV. АНАЛИЗНА ОБСТАНОВКАТА
V. МЕТОДОЛОГИЯ
VI.МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИ ТЕ КУЧЕТА
VII. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА
VIII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА
IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА – КРИТЕРИИ
X. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Тервел е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.3 и ал.4 от Закона за защита на животните и обхваща периода 2020-2024г.

Необходимостта от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните, и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места.

II. ЦЕЛ И И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА.

ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Намаляване популацията на безстопанствените кучета, чрез прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, ветеринарните специалисти, гражданите и природозащитните организации са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета, кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини.

ПОДЦЕЛИ:

•Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени кучета, като се гарантира здравето на хората и безопасността на селищната среда.

•Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство

•Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

•Повишаване отговорността на собствениците на кучета на територията на общината по отношение на отглежданите от тях домашни животни. Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.

ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА:

•Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлението "безстопанствени кучета".

•Контрол върху отглеждането на домашни кучета.

• Намаляване на опасността от разпространяване на заразни и паразитни болести по хората и домашните животни, чрез провеждане на редовни ваксинации и обезпаразитяване.

•Повишаване чистотата на градската среда.

•Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл.2 от Закона за защита на животните.

• Увеличаване броя на регистрираните домашни кучета.

III. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

•Закон за защита на животните.
•Закон за ветеринарномедицинската дейност.
•Национална програма за овладяване на популацията на безстопансвтвените кучета.
•Наредба 41
•Европейска конвенция за защита на животните.
•Международна практика.

IV. АНАЛИЗ НА ОБСТАНОВКАТА

1. Описание на проблема.

Наличието на безстопанствени кучета води до:

•пренасяне на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза и др.;

•регистрирани случаи на ухапвания на хора от кучета;

• страхова невроза от кучета.

2. Причини за възникване на проблема:

•липса на контрол върху популацията на домашни кучета;

•неефективност на прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;

•временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;

•липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят - собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на кучета, в резултат на което при възникнали трудности може да ги изоставят;

3. Популация на безстопанствените кучета.

Кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда два пъти годишно, средно по 5 до 8 кученца. Само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича "носещ капацитет на средата" и зависи от условията на средата - количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата, раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или

мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес.

В изпълнение на Националната програма и във връзка с динамиката на популацията се извършва преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Тервел. Преброяването следва да започне след уведомление от министъра на Земеделието, храните и горите до кмета на общината, със заложен в него срок. Кметът на Община Тервел издава заповед за извършване на преброяването по специална методика.

4. Анализ на обстановката в населените места на Община Тервел.

През последните години се наблюдава намаляване броя на безстопанствените кучета, както и на случаите от ухапвания от кучета. Знае се, че нерегистрираните случаи са винаги повече от известните – различен дял от ухапаните остават извън полезрението на здравеопазването поради непотърсена медицинска помощ.

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта - когато капацитетът на средата се ограничи от стерилни животни. Този гратисен период позволява паралелно да се наложи контрол върху домашните кучета - регистрацията им, стерилизацията на част от тях. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлението "безстопанствени кучета". Единственият ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация е:

1) прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивни (социализирани) безстопанствени кучета, поставяне на микрочип и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;

2) регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

V. МЕТОДОЛОГИЯ

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.
2. Евтаназия на неизличимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
3. Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета.
4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.
5. Регистрация на домашните кучета.
6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.
7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.
8. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда.

VI. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕННИТЕ КУЧЕТА

МЯРКА I.

Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

1. Кастрация, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка, поставяне на микрочип(за кратко наричани обработка) и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета:

•Обработката на безстопанствени кучета се извършва в общинска ветеринарна амбулатория с уникален регистрационен номер 08-92-072.

•Обработката се извършва на принципите на масова кастрация по райони и във връзка с молби и сигнали на граждани;

•Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл.42, ал.1 от ЗЗЖ;

•Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал.2 от ЗЗЖ.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета:

•Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1,2 и 4 от ЗВД и чл.51 от ЗЗЖ.

•Кучета, участвали в инцидент се залавят приоритетно в рамките на едно денонощие след подаване на сигнала.

•За върнатите по места обработени кучета, граждани и организации за защита на животните, могат да заявят желание за поемане на грижите за тях, като подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от ЗЗЖ и изпълняват изискванията по чл. 49 и чл. 50 от ЗЗЖ, а именно:

-да обезпаразитяват на всеки три месецаи, да реваксинират против бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност

-да заверяват ежегодно паспорта на кучето в общинска администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации.

-да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучето към хора и животни

•Съгласно разпоредбите на чл. 48 от Закона за защита на животните /ЗЗЖ/, не се допуска връщането на обработените кучета в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до детски площадки за игра на деца, автомагистрали и летища.

3. Създаване на информационна база данни за обработените безстопанствени кучета, в която се вписва датата и мястото на обработката, ветеринарния лекар извършил манипулацията, мястото, на което е върнато кучето.

4.Община Тервел ще извършва при възможност безплатна кастрация на дворни кучета, отглеждани по населените места в общината.

5. Установяване на устойчиви практики за осиновяване на безстопанствени животни.

6 . Провеждане на информационно - образователни кампании.

МЯРКА II.

Определяне на места за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета.

МЯРКА III.

Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета. Контролът по спазване на програмата се извършва от кмета на общината и кметовете на съответните кметства.

МЯРКА IV.

Създаване на организация за регистриране на домашните кучета и маркирането им като такива с подходяща маркировка.

1.Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВД. Общинска администрация изготвя и поддържа регистър на домашните кучета на база подадени декларации, подадени данни от участъковите ветеринарни лекари и при осиновяване на кучета от общинската ветеринарна амбулатория.

2.Таксата за домашни кучета се събира от МДТ при Община Тервел.

VII. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1.Местна власт.

• Тервелски общински съвет приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Тервел и предвижда годишен бюджет за изпълнението й, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

•Кметът на общината организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчета за изпълнението й пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.

•Мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета се осъществяват основно, посредством мероприятията, извършвани във общинската ветеринарна амбулатория /залавяне, транспортиране, преглеждане, чипиране, маркиране, ваксиниране, обезпаразитяване, извършване на определени хирургични интервенции при необходимост, кастриране, издаване и попълване на паспорт в Националната ветеринарно-медицинска система на безстопанствени кучета и връщане на място, където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ.

2.Ветеринарни власти, които:

•Извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните.

•Извършват контрол върху дейностите по програмата.

•Извършват ветеринарномедицински надзор на обработените кучета.

3.Организации за защита на животните (ОЗЖ).

•Съдействат на общината като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.

•Предоставят на Общинска администрация – Тервел списък на координатори за съдействие по места на дейностите по програмата.

•Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

•Организират и провеждат задомителни кампании.

VIII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Тервел, съгласно чл.40б от ЗЗЖ.

- Общински бюджет.
- Постъпления от такси.

- Дарения.
- Проекти.

IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА - КРИТЕРИИ:

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

1. Качествени промени, които се очакват вследствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанственитекучета:

•Повишаване безопасността на гражданите.

•Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.

•Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.

•Намаляване на социалното напрежение.

•Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2.Количествени подобрения.

•Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета

•Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.

•Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВД и Наредба за определяне и администриране местните такси и цени на услуги на територията на Община Тервел

3.Критерии за изпълнението на програмата.

•Брой на обработените животни.

•Брой на регистрираните домашни кучета.

•Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито - по строежи, паркинги, дворове, складове и др.

•Брой на кастрираните домашни кучета.

•Брой на задомените кучета.

•Годишен отчет за извършените дейности по програмата и резултати представени от кмета на общината пред БАБХ

•Брой на повторно обработени животни /реваксинация и обез-паразитяване на вече кастрирани животни. /

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Тервел е изготвена, съгласно чл.40, ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ, приета е с Решение No 12-161 от 18.12.2020 год., по Протокол No 12. на Общинския съвет и влиза в сила, след приемането й от Общински съвет Тервел за срок 2020-2024г.

X. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници на финансиране	Очакван ефект
1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, маркиране и връщане на животните по местата на залавянето им					
1.1	Осигуряване на условия за обработка на безстопанствени и домашни кучета.	Община Тервел, ветеринарни специалисти	2020-2024г.	общински бюджет, дарения, проекти	Възможност за обработка на кучета – безстопанствени и домашни на територията на община Тервел.
1.2	Информационни кампании.	Медии, ветеринарни специалисти, Организация за защита на животните	постоянен	общински бюджет, проекти	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространяването на зарази и пр.
1.3	Преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Тервел.	Община Тервел и кметски наместничества	съгласно Националната програма	общински бюджет, дарения	Възможност за точна преценка промяната в популацията на безстопанствените кучета като критерий за успеваемост на мерките по програмата.
2. Регистрация на домашните кучета и контрол върху размножаването им, с цел блокиране на притока от дома към улицата.					
2.1	Обособяване на места за свободно разхождане на домашни животни.	Община Тервел	постоянен	общински бюджет, дарения, европейски фондове	Изпълнението на нормативно изискване към кметовете на общини да осигурят маркирани и обособени обществени места за разхождане на домашни кучета. Осигуряване на добри условия за свободно разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите

					граждани.
2.2	Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарната регистрация на домашните кучета.	ОДБХ, Община Тервел	до края на програмата		Изпълнение на нормативно изискване към ветеринарните лекари за предоставяне на тази информация. Събраната информация би дала ясна картина за реалния брой домашни кучета, отглеждани на територията на община Тервел.
2.3	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото законодателство.	Общински съвет, Община Тервел, ОДБХ, Организация за защита на животните	при нормативна и фактическа необходимост		Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство.
2.4	Предписания и санкции за нарушения на законовите разпоредби от собственици или осиновители на кучета.	Община Тервел	постоянен		Повишаване гражданската отговорност при спазване на нормативните изисквания за домашни кучета.
2.5	Организиране и провеждане на съвместни проекти и кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на домашни кучета.	ОДБХ, ветеринарни специалисти, Община Тервел, Организация за защита на животните	ежегодно	общински бюджет, дарения, проекти	Стимулиране собствениците на домашни кучета да ограничат раждаемостта на своите животни и създаване на нежелано потомство.
2.6	Информационни кампании	Община Тервел, медии, ветеринарни специалисти, Организация за защита на животните	постоянен	общински бюджет, дарения, проекти	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.